

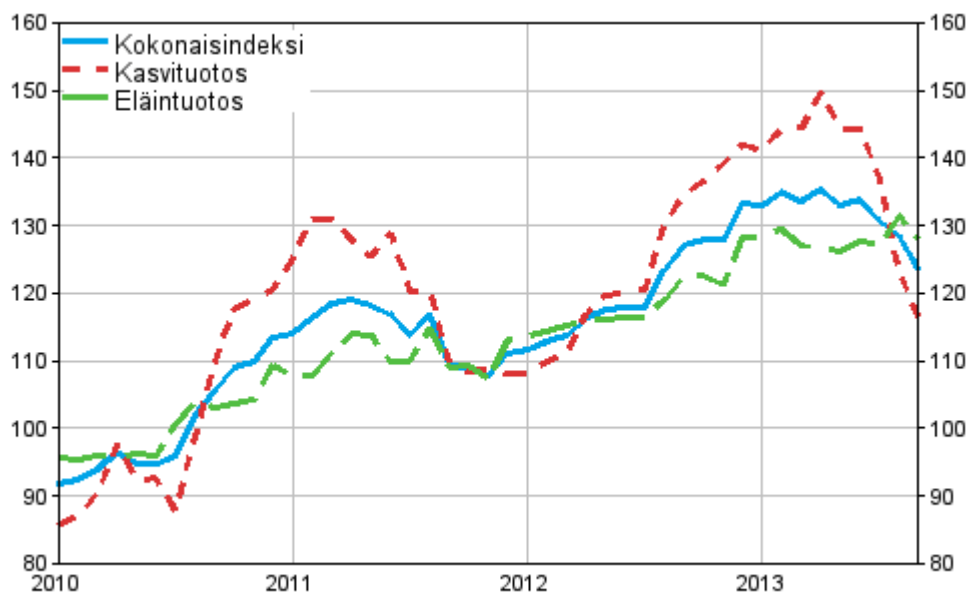
Maatalouden tuottajahintaindeksi

2013, 3. vuosineljännes

Maatalouden tuottajahinnat nousivat 4,0 prosenttia kolmannella vuosineljänneksellä

Maatalouden tuottajahinnat nousivat Tilastokeskuksen mukaan 4,0 prosenttia vuoden 2013 kolmannella vuosineljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna. Ilman turkistuotantoa tuottajahinnat nousivat 1,6 prosenttia. Kasvituotteiden hinnat laskivat vuodessa 2,4 prosenttia. Eläinten ja eläintuotteiden hinnat nousivat puolestaan 8,0 prosenttia.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, 1/2010–9/2013

Kokonaisindeksin nousuun vaikutti etenkin lihan ja eläintuotteiden kallistuminen. Lihan hintojen nousuun vaikutti erityisesti naudanlihan kallistuminen. Eläintuotteiden hintojen nousuun vaikutti turkisten ja maidon kallistuminen. Indeksien nousua hillitsi viljojen hintojen aleneminen.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, 3. vuosineljännes 2013

Indeksi (2010=100)	Pisteluku III/2013 ¹⁾	Neljännnesvuosimuutos, % ¹⁾	Vuosimuutos, % ¹⁾
Kokonaisindeksi	127,6	-4,8	4,0
Kokonaisindeksi, pl. turkistuotanto	124,9	-4,6	1,6
Kasvituotos	125,5	-14,1	-2,4
Eläintuotos	128,9	1,6	8,0

1) Vuosi 2013 on ennakkollinen kunnes maidon lopullinen jälkikilitys on tiedossa

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, III/2013 (ennakollinen).....4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit 2010=100, 1/2010–9/2013.....5

Tietojen tarkentuminen6

Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100.....7

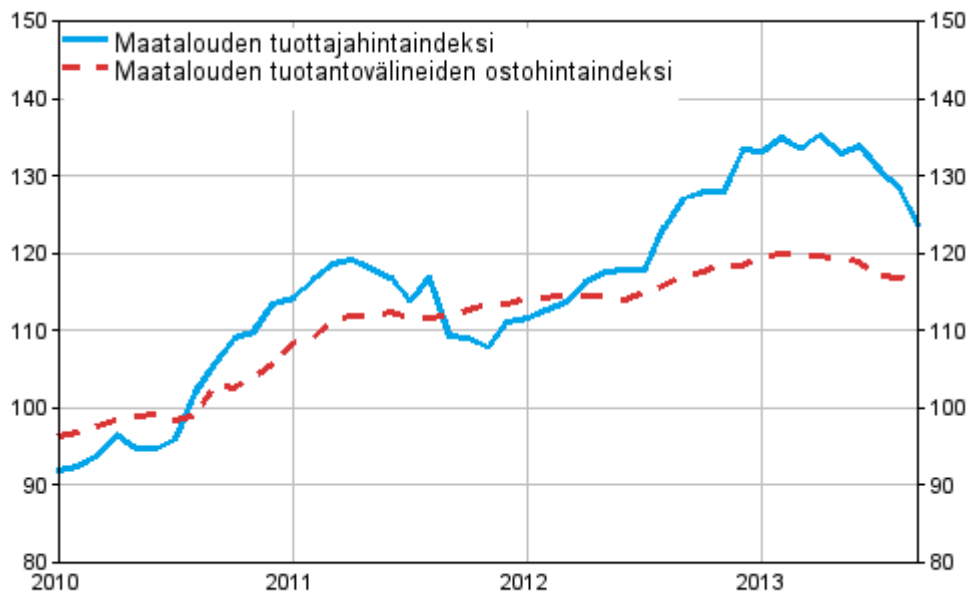
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, III/2013 (ennakollinen)

Indeksinimike	Pisteluku	Neljännesvuosimuutos, %	Vuosimuutos, %
010000 VILJAT (sis. siemenet)	139,2	-16,0	-11,7
020000 TEOLLISUUSKASVIT	124,1	-9,2	-8,0
030000 REHUKASVIT	121,9	1,0	3,8
040000 VIHANNEKSET JA PUUTARHATUOTTEET	110,0	-6,1	5,5
050000 PERUNAT (sis. siemenen)	163,4	-31,1	3,6
060000 HEDELMÄT	103,9	-7,1	-2,4
100000 KASVITUOTOS (010000-090000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	125,5	-14,1	-2,4
101000 KASVITUOTOS (010000-090000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	142,0	-19,5	-7,3
110000 ELÄIMET	127,5	-1,3	7,1
111000 Nauta	130,6	-0,4	9,8
112000 Siat	125,6	-2,2	4,1
115000 Siipikarja	126,4	-0,9	9,6
120000 ELÄINTUOTTEET	129,7	3,2	8,5
121000 Maito	121,4	9,2	3,2
122000 Kananmunat	133,4	-1,0	-1,0
130000 ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000)	128,9	1,6	8,0
13000x ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000), pl. turkikset	124,5	3,9	4,7
140000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	127,6	-4,8	4,0
14000x MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000), pl. turkikset	124,9	-4,6	1,6
141000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000 + 130000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	131,9	-4,5	3,9

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit 2010=100, 1/2010–9/2013

Tietojen tarkentuminen

Tilaston tiedot ovat tarkentuneet alla olevan taulukon mukaisesti. Tiedot tarkentuvat pääsääntöisesti kerran vuodessa ensimmäisen vuosineljänneksen julkistuksen yhteydessä (seuraavan kerran 15.5.2014 koskien vuoden 2013 tietoja). Tietojen tarkentuminen johtuu maidon jälkilitityksestä. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 4.

Maatalouden tuottajahintaindeksin 2010=100 kokonaisindeksin vuosimuutosten tarkentuminen ¹⁾

Indeksi ja vuosineljännes		Vuosimuutos		Tarkentuminen (%-yks.)
		Julkistus 15.11.2013 (%)	1. Julkistus (%)	
Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100, yhteensä	2012	5,5	5,4	0,1
	I/2012	-3,2	-3,4	0,2
	II/2012	-0,7	-0,9	0,2
	III/2012	8,3	8,2	0,1
	IV/2012	18,6	18,5	0,1

1) 1. julkistus viittaa ajankohtaan, kun viiteajankohdan tieto on ensimmäisen kerran julkaistu. Tarkentuminen kuvaa uusimman ja ensimmäisen julkistuksen vuosimuutosprosenttien erotusta.

Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100 sisältää indeksipistelukuja kotimaassa tuotettujen kasvituotteiden sekä eläinten ja eläintuotteiden hinnannuutoksista. Indeksillä kuvaa maataloustuotteiden arvonlisäverottomien hintojen muutoksia ja hintakehitystä viljelijän kannalta. Seurattava hinta on ns. markkinahinta, jossa on mukana mahdolliset verot (pl. alv) ja johon ei ole lisätty tukia. Tilasto kertoo myös hintakehityksen vaikutuksesta maataloudesta saatavaan tuloon. Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät.

1.2 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa ja kuvattu indeksin menetelmäselosteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/mthi/men.html>.

1.3 Luokitukset

Indeksin kuusinumeroinen luokitus noudattaa pääpiirteissään maatalouden tilinpidon luokitusta (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaiseseen versioon TOL). Tiedot on luokiteltu Eurostatin kuusinumeroisen luokituksen mukaan kahteen pääryhmään eli kasvituotokseen ja eläintuotokseen, jotka on edelleen jaettu 11 alaryhmään. Luokittelu on esitetty tarkemmin julkaisussa EU:n Maataloushintatilastojen käsikirja ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

1.4 Tietolähteet

Maatalouden tuottajahintojen pääasiallinen tietolähde on Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike. Muita tietolähteitä ovat Kasvistieto Oy, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja marjanviljelijöiden liitto sekä lisäksi muutama yritys.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Maatalouden hintaindeksit laaditaan Tilastokeskuksessa yhteistyössä Eurostatin kanssa perustuen ”herrasmiehsopimukseen”. Maatalouden tuottajahintaindeksin hintatietojen keruu ja tilaston laatiminen perustuu välillisesti seuraaviin lakeihin: EP:n ja neuvoston asetus maatalouden tilinpidosta (EY) N:o 138/2004, Laki maaseutuelinkeinotilastoista 20.12.1996/1197, Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 29.12.1994/1515, Tilastolaki 23.4.2004/280.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maatalouden tuottajahintaindeksi lasketaan Laspeyres'n hintaindeksin mukaisesti. Indeksilaskentaa varten tarvitaan perusvuoden painorakenteen lisäksi indeksiin kuuluvien tuotteiden kuukausittainen hintaseuranta. Indeksien painorakenne perustuu vuoden 2010 maataloustuotteiden arvonlisäverottomien myyntien arvoihin. Tietojen lähde on kansantalouden tilinpidon maatalouden taloustilit. Arvotiedot sisältävät tilojen väliset ja maataloussektorin ulkopuolelle kohdistuneet myynnit. Tuotteet ovat siten päätyneet suoraan käytettäviksi, jalostukseen tai vientiin. Painot eivät sisällä omaan käyttöön tuotettujen tuotteiden arvoa eikä kotipuutarhasta myytyjen tuotteiden arvoa. Tilaston painorakenteen arvopainot poikkeavat siis kokonaistuotoksen arvoista.

Suomessa maatalouden tuottajahintaindeksissä käytetään samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella: kuukausi- ja neljännesvuosikohtaisia painorakenteita ei ole muodostettu lyhyen satokauden takia. Laskentatapa poikkeaa Eurostatin suosituksesta, jonka mukaan vihannesten, hedelmien ja perunan kohdalla tulisi käyttää kausipainoja. Tällöin näillä tuotteilla olisi erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä.

Perusvuotta vaihdetaan viiden vuoden välein, jolloin painorakenne muutetaan vastaamaan perusvuoden tilannetta. Perusvuosi päättyy aina nollaan tai viiteen. Indeksit lasketaan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosi-indeksinä.

Indeksin laskentamenetelmä on kuvattu tarkemmin tilaston kotisivulta löytyvässä menetelmäkuvaussessa ja maatalouden hintaindeksien käsikirjassa ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kuvaa maataloustuotteiden hintamuutoksia viljelijän kannalta. Maatalouden tuottajahintaindeksi kattaa koko Suomen eikä alueellista jakoa ole. Tilaston kuvauskohde on maanviljelijöiden Suomessa tuottamat kasvituotteet, eläimet ja eläintuotteet, jotka myydään toisille tiloille tai maataloussektorin ulkopuolelle (pl. myynti kotitalouksille). Indeksissä mukana olevat hyödykkeet kattavat koko perusjoukon, tosin taloudelliselta arvoltaan pienillä tuotteilla ei ole omaa hintaseurantaa ja niiden myyntiarvot on indeksein painorakenteessa vyörytetty muille maataloushyödykkeille. Siten indeksissä olevat tuotteet edustavat painorakenteen kautta myös tuotteita, jotka eivät ole indeksissä mukana. Hyödykkeiden hintamuutosten seuraamiseksi tarvittavat hintatiedot kysytään tiedonantajilta, jotka on valittu otannalla tai harkinnanvaraisesti.

Tilasto koostuu kahdesta pääryhmästä: kasvituotteet sekä eläimet ja eläintuotteet. Kasvituotteet jakaantuvat edelleen yhdeksään alaryhmään, so. hyödykeryhmään, kuten viljat, vihannekset ja puutarhatuotteet sekä hedelmät. Näin ollen tilastossa on 11 hyödykeryhmää. Tilaston rakenne ja luokitus on sama kaikissa EU-maissa. Suomessa on hintaseurantaa kuitenkin vain kahdeksassa hyödykeryhmässä, sillä viinissä, oliiviöljyssä ja muissa kasvistutuotteissa ei ole taloudelliselta arvoltaan merkittävää maataloustoimintaa. Maatalouden tuottajahintaindeksin kahdeksan hyödykeryhmää sisältävät noin 40 maataloustuotetta, joiden hintakehitystä seurataan kuukausittain. Esimerkiksi kasvituotteisiin kuuluvan Viljat-hyödykeryhmän hintakehitystä seurataan viiden erilaisen viljan hintatiedoilla.

Tilaston laatimisessa tarvittavat tuotteiden hintatiedot saadaan pääosin Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken laatimasta Maataloustuotteiden tuottajahinnat -tilastosta (<http://www.maataloustilastot.fi/maataloustuotteiden-tuottajahinnat>). Tikestä saatavat hintatiedot kattavat noin 70 prosenttia Maatalouden tuottajahintaindeksistä, kun kattavuutta mitataan indeksein painoarvoilla. Tiken tilasto sisältää maatalouden teollisuuteen, pakkaamoille ja välitysliikkeille jalostamattomina sekä pakkamattomina myydyt tuotteet; tilojen välinen kauppa jää tilaston ulkopuolelle. Maatalouden tuottajahintaindeksissä tilojen välisessä kaupassa, kuten rehuviljakaupoissa, arvioidaan käytettävän markkinahintatasoa. Tiken tilasto kattaa pääsääntöisesti yli 80 prosenttia siinä tarkasteltavista tuotevirroista lihan, maidon, viljan, rypsin ja rapsin osalta, ruokaperuna jää tämän alle.

Maatalouden tuottajahintaindeksissä hyödynnetään lisäksi Kasvistieto Oy:n hintatilastoa vihannesten hintaseurannassa. Näiden tietojen osuus on noin 15 prosenttia indeksistä. Kasvistieto Oy arvioi, että päätuotteissa sen hintatilastot kattavat 10–40 prosenttia kotimaisen tuotetuotannon määrästä.

Loput indeksein laatimiseen tarvittavista hintatiedoista saadaan muista tilastoista tai Tilastokeskus kysyy ne tiedonantajilta (rehukasvit, sokerijuurikas, tärkkelysperuna, jotkin kukat, hunaja ja turkikset). Osa kukkien ja taimien sekä vihannesten hintatiedoista saadaan Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatilastoista. Liiton jäsenyritykset kattavat puolet Suomen kasvihuonealasta. Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatiedoilla seurattavilla tuotteilla on muutaman prosentin paino indeksissä. Tilastokeskuksen keräämillä hintatiedoilla on reilu 10 prosentin osuus indeksissä, mistä valtaosa koostuu turkiskanoista. Tilastokeskus kerää turkisten hintatiedot turkishuutokaupoista, joka on turkiskanojen tärkein myyntipaikka.

Suomessa laskettavassa Maatalouden tuottajahintaindeksissä ei ole vihanneksilla ja puutarhatuotteilla, hedelmillä ja perunalla vaihtuvapainoisia tuotekoreja. Vihanneksista ja puutarhatuotteista ei ole edustavia hintatietoja saatavilla kaikilta kuukausilta ja hintaseurannassa on mukana vain varastolaatuiset tuotteet. Kesäkuukausina vihanneksilla käytetään viimeisintä käytettävissä olevaa hintaa. Hedelmillä käytetään satokauden hintaa.

Virhelähteitä ja tilaston tarkkuuteen vaikuttavia tekijöitä voivat olla hintatietojen puuttuminen osasta vuotta (esimerkiksi hedelmät ja varhaisperuna), tuotteissa tapahtuvien laadunmuutosten puutteellinen käsittely indeksilaskennassa, otantavirhe, indeksein painorakenteen epätarkkuus mikäli maataloustuotannossa tapahtuu merkittäviä rakennemuutoksia, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko kattavuus sekä mahdolliset käsittelyvirheet. Otannasta aiheutuvaa epätarkkuutta voidaan kuvata estimaatin

(indeksipisteluku) keskipirheellä ja laskea sen avulla luottamusvälejä indeksipisteluvuille. Maatalouden tuottajahintaindeksille ei ole estimoitu luottamusvälejä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuus viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan tilasto seuraavana arkipäivänä. Marraskuun puolivälissä julkaistaan ennuste koskien vuoden keskimääräisiä pistelukuja. Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan ennakkollisena. Tilastovuotta koskevat lopulliset indeksipisteluvut julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa, kun on tiedossa maidon lopullinen jälkitilin suuruus. Tarvittaessa tuottajahintaindeksistä julkaistaan ylimääräisiä tilastojulkistuksia. Tarkempi julkaisu-aikataulu löytyy osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden tuottajahintaindeksistä julkaistaan internetissä julkistusten yhteydessä tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan seuraavissa paikoissa: Maatalouden tuottajahintaindeksin kotisivuilla (<http://tilastokeskus.fi/til/mthi/index.html>), Suomen tilastollisessa vuosikirjassa, Tilastokatsauksissa, Maataloustilastollisessa vuosikirjassa (Tike) ja Eurostatin julkaisuissa sekä tietokannoissa.

Maatalouden tuottajahintaindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä tilastoa tuottavalta Tilastokeskuksen vastuualueelta (sähköpostiosoite mthi.tilastokeskus@stat.fi ja puhelinnumero 09 1734 1 / maatalouden tuottajahintaindeksi).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden tuottajahintaindeksiä on laskettu vuodesta 1990 lähtien Eurostatin luokitusten mukaisesti ja se on siten vertailukelpoinen muiden EU-maiden maatalouden hintaindeksien kanssa.

Vanhat indeksisarjat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia nykyisin käytössä oleviin indeksisarjoihin, koska hintamääritelmät ovat muuttuneet mm. hintatukien ja verotuksen osalta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maatalouden hintaindeksit kuvaavat maataloustuotteiden ja tuotantovälineiden arvolisäverottomien hintojen muutoksia. Indeksit eivät kuvaa määrien muutoksia eivätkä viljelijän saaman tulon tai menojen muutoksia. Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 muutettiin maatalouden tuottajahintaindeksin laskentaperusteita. Vuodesta 1990 lähtien vuoden 2000 helmikuuhun saakka on maatalouden tuottajahintaindeksiä laskettu tuettomana ja hintatuet mukaan lukien. Indeksistä on olemassa tältä ajalta kahdet indeksisarjat. Maatalous tuli vuoden 1995 alusta arvonlisäverotuksen piiriin. Maataloustuotteiden hintatuet poistuivat pääosin 2000 luvun alusta ja niitä ei huomioida nykyisissä indekseissä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Hinnat ja kustannukset 2013

Lisätietoja

Toni Udd 09 1734 3380

Immi Ilomäki 09 1734 3369

Matias Kempainen 09 1734 3564

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

mthi@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2010=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-6529 (pdf)